

TANDORI DEZSŐ

Dsida-elérintések

2011

Visszatért lovagok

„Akit az éjben senki sem sirat meg,
összeesik”, mondod.
De mondd, kik e bolondok,
akik még odaát
is a Hold elrejtett arcukat
keresik, ezüst tallérokat koldulók?
Vagy lábfej, lábszár, térd, comb
stb. hódolók?
Ahelyett, hogy miként a hód,
rágnák a fakérget, a belet rágnák,
és nem a vágyat rágnák,
– nem mindig, legalább,
nem –, hadd dőljenek e fák,
s ők jussanak tovább,
nem a túlsó partra,
de hogy építőanyagra
stb. tegyenek szert?
Ily hódoltságra az Embert
mi kódolja?
Inkább csak hölgyének és egyebeknek
mehódolna, s tóparti szerenáddal
gyászolna, míg szerelme a teste-náddal
elring, már messze flangál,
s nádból csak a kurutty-kurutty békaiszap
dal száll? Míg nincs e hang már...
Na, nézd meg hát magad, megtért lovag!

Harum dierum carmina („Kis cigaretta fátyla”)

*Kis cigaretta fátyla tetten érve
a tested által, selyemkődű füsttel:
jössz. Ebbe a régi kocsmába,
szemezel kacéran a bádögüsttel:
neked rézzé kifényesítették!
És élvezzük a cigaretta lengő
lepleit, mintha a te hétfátyoltáncod,
igen, az lenne!
Piros-parázs szem, ah, nem nyomorúság,
most még nem. Házromok: háremek,
s hölgyük te vagy, te egyedül.
Csipkeborok vagy csipkebokrok,
és csipkebodrok, és sehogy botorság,
sehogy remény, sehogy ábrándulás,
ki-be, semmi és minden,
fuvolás játékok, ah, cigaretták!
Aztán kórházkocsink
a műtőbe betolják.
Később érezni majd a kint,
kiáll a csó, gége-körül,
másért hörög a hang.
Ó írod cseresznye-szemecske,
rejte néd el a szívem! fogd be fülem,
szól a lélekarang.
Most még itt állunk, összeölelkezve,
a folyó fut alatt,
örök terekbe.*

Országos eső, Nagycsütörtök

*„A nyűg, a lassú
terhes ólomidő lehullt” – majd szerelőt
kell hívni konyhai mosogatóhoz! -,
és Nagycsütörtök országos esőt hoz,
surrannak az ócska autógumik,
és kutyánk felvonyít.
Messze az öröm napos vizétől!
Sál, köpeny, únos-únt öltözködés.*

De még: vetkőzés. Is. Mindig kevés,
és egyre kevesebb. Mégis a tompa borzalmat feledteti,
hogy nyirkos tüzei
sziszegnek az eltaposott halomnak,
mely a tegnap, tegnapelőtt...maholnap.
A ma – kivétel.
Add testeddel, testével.
Finom idegekkel a szembe-sorssal,
míg színpadán meghasad egy-egy oldal,
s a bordó borítások, mind a deszkák
az ólomidőt hozzák, visszahozzák.
Pedig még oly bársonyosan érint,
veled, megint feléd ring...
de kicsoda, de kicsoda?
Sótlan álom, mégis az élet sója,
kicsit még órzi éber angyala.
Épp egy kicsit...
S a vers itt megszakíttatik.

A „Sorsokat írok” c. versre

Sírfatáblám a Göncölszekér rúdja,
füvek emlékútja legyen.
Nőnek, elszáradnak kíméleten
emelnek, szélben bogárkákat, újra.

A bogárkák Boglárkák, Violák,
parti pad támláján vörös köröm,
utánuk egy kavics: kör a körön,
vad ködök falán várom Ilonát.

Nem írok sorsokat? Szigeti parkban
meg is késelhetett volna egy lengyel.
„Még hogy te háltál a feleségemmel?
Rágalom!” S cimborák lettünk. Takartan

-kitakartan – hevert egy meztelen test,
valaki mással. Mi vállon-öleltük
egymást, Jacek, Özsén, így-megcsalatra együtt
míg mások hemperegték épp a kettést,

*a késelés ezúttal elmaradt.
Integtettem, ahogy
vitte Jaceket a vonat.
S magam. S néztem, pohár pohárra fogy.*

Csak úgy, „egy halálversre”

*Ne tudj, ne tudj,
csak úgy, csak úgy!
Ne tudj meg úgy,
mondd, hogy: „Nem mondom!”*

*S hogy ezt kibontod,
akár a csontok
a titkok titkán,
messze s itt:
hableányokat ölel Titán,
már csak régészeti leletként.*

*Lásd mindannyian ekként.
Ahogy búcsút lengve mind kevesebb
hamvunk száll, mint egykor hajunk.
Mindenünk-ölelőn árvák vagyunk,
fogunkkal tépnénk fehérről a fehéret,
vagy barnáról a pici feketét.
Ekképp, hogy már akárhova forgok,
egyre kevesebb fogammal csikorgok.*

Sárba zuhan a nap

*Sárba zuhan a nap a tömegsírok napja,
de tömegeket is sírtam alatta,
s jön még lejjebb is.
Míg a Szaharán át
egy árva burnusz nyomja teve hátát,
a színek ordító rendje halott!
Idézlek. S te csak nem is tudhatod.
Nap, jöjj elő, ó süss le, kiáltanak
engem is váró társaid.*

*Értelem-keresése sár akárhol, bármikor,
keresetlen anyag, végét nem lelő Semmi Kor.*

Megint csupa kérdés

*Kérded, mit döngetünk véres ököllel
sok ezer fekete mér föld pántú
kapukat? Pukkanjon inkább dugó, kupak,
gerincünk göggel pattanjon, hiába-árú,
imádjunk apró papucspántokat,
legyünk bár fetisisták:
mindent nekünk! csak az Egyenlítő-mérvúeket ne,
e kapukat! S ne dörömböljünk, ne rázzuk öklünk,
lehessen pár pillanatig
csendben megülnünk,
s feledve testünk-lelkünk
hemperegnünk – s elhemperednünk.*

Közbevetések: Rövid napló

*Báránnyelvéket tartasz óljaidban?
Emlékeid nevükön szólítod?
Ki tudja, meddig és mi a Titok,
s honnét, hogy az ember belehibban?*

*Csillagok fényes esői alatt,
mondod, végül csak álltok, mint a fonnyadt
éjszakára nem váró pirkadat,
s hamarvást Jékely szavai szólnak:*

*Külön tányért tesznek asztalotokhoz
– persze – különböző szerelmeitekhez.
De a napló rövid, s a vége ez lesz:
fakéregbe véstek egy-egy nevet,
vagy márvány-képzeletbe, és ez mit hoz
a konyhára? Sorra-sor révület,*

ó, elmúlik velünk, el, veletek,
az eljött pirkadatra fonnyadat hull,
napszak, évszak, s mi-gyönyörű alakból,
mohó szájából: zárul. Jaj, már nem képzelet.

Hideg téli est

Hogy életünk hulló karácsonyfáján
hullt kis lángok lobognak,
ezüst díszekkel partot ér a csónak,
ott kitesz minket. Ám ez mégsem ármány,

igaz, de szerelem se.
Fél-húnyás száll szenedre,
s az meg mi Napra nap
várod, valami végezete lenne

valami dolgodnak. És kettőt érsz el:
egy nappal megint több a szenvedésből,
vagy egy nappal közelebb a halálhoz.
Mikor már senki sincs, kit csónak áthoz,

vissza, végképp lehullt karácsonyfádhoz.

Harminc, jaj, ötven, hetven...

Ez már nem a te címed.
Én szólok, ímett.
Régi szóval: imetten.
Legfeljebb kicsit átékezettem.
étkezde, vétkezde, átékezetted.
Nincs vétek, így a költői világban.
Az étek fogy. Marad az ékezet.
Még maradok kicsit veled,
nézem megélt harmincegy évedet.
Jaj, Kosztolányi is mint tévedett,
hogy reszketett,
„hogy életünk csak negyven, ötven, hatvan év”.
Ülök ötvenegy éves léte kis

szobra tövén, a bronz igaz,
a fű igaz...sors, te vagy csak hamis.

Ti itt vagytok velünk ma is.

Harminc év közelében

Hogy hangtalanul gyűltek tárgyaidd
harmincadik éved nagy közelén.
Mit szóljak (nem szólok!) én,
te megriadó fanyar kedvvel
méregetted a könyveket,
melyek az otthont ellepik,
és a könyvjelző szalagok,
az illatszeres üvegcsék,
telegyúrt fiókok, kis kőjelek,
hogyan feléd nőjenek,
lassan beborítsanak,
és gyűrűk, levelek,
fényképek, megőrzött újságlapok,
és felsorolhatatlan.
Csak állsz inkább egy állomáson,
ahol nem búcsúzik még csak egy álom
sem – kiittatok borotok lengyelemmel,
búcsúztasd te Dsida Jenő, szerelmes ember,
engedd vissza neje felé –, magam hadd lebegjek,
mint fogyatkozó képzavaros
kavics, feldobva, az ív csúcsa egyre
lejjebb, vissza mind hamarabb zuhan...
jaj, hadd ne kölcsönözzenek
tőled egyebet, Poétám.
Megyek hozzá, madárkám még vár,
verébnék vél a Kicsi Sánta,
esténként közös csipogása
indul kettős-személyünknek, s a vége:
még földi álmok élébe.